

Naam: M. ten Dam
Datum: 08 januari 2019
Team/teamonderdeel: SE Vastgoed en Exploitatie/*
Telefoonnummer: 541090

Collegevoorstel

Onderwerp	Verruiming binnenhavens Twentekanaal
Advies	Bespreekstuk
Is er een uiterste behandeldatum?	Ja, 18 februari 2019
Hoofdpoging	Hoofdtakveld Economie
Portefeuillehouder	A. Maathuis A. Langius
Openbaar	Openbaar
Raadsvoorstel of raadsbrief	Raadsvoorstel

Toelichting voor de openbare besluitenlijst:

Aansluitend op het door het Rijk bevaarbaar maken van de Twentekanalen voor Scheepvaartklasse Va (schepen tot 110 meter lengte en 2,8 meter diepgang), worden ook de Twentse havens aangepast voor de grotere schepen. De gemeenteraad heeft hiervoor in de meerjarenbegroting 2019 middelen beschikbaar gesteld. In Almelo gaat het om aanpassing van de Buitenhaven en de koppen van de insteekhavens. De werkzaamheden betreffen het verdiepen van de vaargeul, versterken van de kanaalwanden/kades en aanpassing van de havenhoofden. In totaal is met het project in Almelo 3,9 mln. euro gemoeid, waarvan 1,2 mln. subsidie die in het voorjaar van 2018 door de EU is toegekend. Met het beschikbaar stellen van een projectkrediet worden de middelen voor het project zeker gesteld.

Voorgesteld besluit

1. De raad voor te stellen:

1. Voor de Almelse scope van het project verruiming Twentekanalen een projectkrediet ter beschikking te stellen ter grootte van 3,9 mln. Euro;
2. Dit krediet te dekken uit de a. door de raad hiertoe bij begroting 2019 beschikbaar gestelde middelen ad. 2,7 mln. euro en b. de reeds toegezegde CEF subsidie van de Europese Unie ad. 1,2 mln. Euro;
3. Ten behoeve van het project, in lijn met de subsidievoorwaarden, maar in afwijking van het treasury statuut projectfinanciering ad. € 3.450.233,- aan te trekken op de kapitaalmarkt;
4. Met de projectpartners; gemeente Hengelo, Provincie Overijssel, Rijkswaterstaat KNI en Roumaat Enschede bijgevoegd Consortium Agreement af te sluiten waarin de onderlinge administratieve verantwoordelijkheden zijn vastgelegd;

2. De Burgemeester verleent machtiging aan de portefeuillehouder EZ tot het ondertekenen van de samenwerkingsovereenkomst.

Inleiding

In april 2018 heeft het college ingestemd met de Grant Agreement voor de verkrijging van 1,2 mln. Subsidie (geormerkt voor Almelo) uit het Connecting Europe Facility (CEF) – Transport Programma voor het project Verruiming Twentekanalen.

Met de verkrijging van de CEF subsidie is de financiering van de verruiming van de Twentekanalen (fase 2) rond en zal tot en met 2022 door de bij het Twentekanaal betrokken partners meer dan 70 mln. Euro in de verruiming van het kanaal en de havens worden geïnvesteerd. 10,8 mln daarvan is via de Grant Agreement afkomstig uit de EU. Het Almelse deel aan het project heeft een omvang van 3,9 mln euro en bestaat uit aanpassingen en versterking van de gemeentelijke onderdelen van de havens zoals kades, havenhoofden en de waterbodem (verdieping en versteviging). Hiervan is 1,2 mln gesubsidieerd door de EU. Bedrijven die hun kades en oevers willen aanpassen om scheepvaartklasse Va te kunnen ontvangen doen dat voor eigen kosten.

Voorwaarde voor de gemeentelijke deelname aan het project was dat de raad de benodigde middelen voor het niet gesubsidieerde projectdeel in de meerjarenbegroting beschikbaar moest stellen.

Omdat dit bij de begrotingsvaststelling op 1 november 2018 is gebeurd, kan het project definitief doorgang vinden en kunnen de laatste voorwaarden voor voorbereiding en uitvoering worden ingevuld. Dit betreft onder andere het aantrekken van een projectlening op de kapitaalmarkt en het afsluiten van het Consortium Agreement met de bij het project betrokken partners. Dit dient voor 1 april 2019 te geschieden.

Beoogd effect

Met het project en de inbreng van de partners is de verruiming van de Twentekanalen over de gehele linie gezekerd en wordt in totaal 12 mln euro Europese subsidie verworven. Verruiming is goed voor Twente als logistieke hotspot en geeft invulling aan de verwachtingen daaromtrent aan het bedrijfsleven.

De voorwaarden die nog ingevuld moeten worden om de EU subsidie definitief te zekeren zijn:

1. Het beschikbaar stellen van middelen (projectkrediet), hetgeen nu mogelijk is omdat er in de meerjarenbegroting dekking is gevonden voor de totale Almelse kosten.
2. Het aantrekken van een bancaire lening, specifiek voor het project vanwege het feit dat dat een subsidievoorwaarde is (projectfinanciering) vanuit de Europese CEF (Connecting Europe Facility) regeling.
3. Het afsluiten van een consortium overeenkomst met alle projectpartners, omdat die gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van het project en het voldoen aan de subsidievoorwaarden (EU).

Met het invullen van de voorwaarden krijgt het project een definitieve status en kan de voorbereiding (van Voorontwerp naar Definitief Ontwerp en bestek) worden vervolgd ten behoeve van de realisatie in 2021 (dit betreft het Almelse deel; Hengelo, Roumaat Enschede en Rijkswaterstaat zijn al begonnen).

Argumenten voor

1.1 Met het beschikbaar stellen van het krediet wordt voldaan aan de Europese eis van interne cofinanciering.

Het project is hiermee aantoonbaar financieel haalbaar. Dit is een eis voor toekenning van de subsidie.

2.1 In de meerjarenbegroting 2019 heeft onze raad middelen beschikbaar gesteld voor het gemeentelijke deel van de projectfinanciering.

De dekking van de kosten is hiermee gezekerd.

3.1 Subsidievoorwaarde vanuit de EU is dat er een specifieke projectlening moet worden aangetrokken bij een bank om de beschikbaarheid van middelen aan te tonen.

Alhoewel deze eis is geënt op bedrijfsfinanciering, dienen ook participerende overheden hieraan te

voldoen. Hiermee wijken we af van het treasury-statuuut. Hengelo sluit ook een projectlening af op de kapitaalmarkt.

4.1 *Met het ondertekenen van de Consortium Agreement committeren alle betrokken partijen Almelo, Hengelo, Provincie Overijssel, Rijkswaterstaat, KNI Osnabrück, en Roumaat Enschede zich aan het totaalproject en de daaraan gebonden onderlinge verplichtingen.*

Het betreft hier overigens met name administratieve afspraken omtrent overhead, verantwoording en afrekening.

Kanttekeningen

Alle onderdelen voor de verruiming van het Twentekanaal samen, waarvan Rijkswaterstaat het grootste scope onderdeel op zich neemt, dienen op basis van de subsidieregeling uiterlijk in 2022 te zijn afgerond. Dit brengt enig risico met zich mee ten aanzien van de onderlinge afstemming en voortgangsbewaking, mede vanwege het feit dat de eerste aanbestedingspoging van Rijkswaterstaat voor de verruiming in 2018 is mislukt op het risico van kwel bij Almelo. Thans wordt door RWS opnieuw aanbesteed onder aangepaste condities. Het is overigens niet zo dat het niet voldoen aan de voorwaarden door een projectpartner automatisch risico's mee brengt voor de andere partners. Alle inspanningen worden individueel beoordeeld vanuit de CEF subsidieregeling.

Alternatieven

Er is, mede vanwege de financiële situatie van de gemeente, in een eerder stadium overwogen om niet in de verruiming te participeren.

De overweging om de Almelose Havens niet aan te passen, zal echter leiden tot protest bij de watergebonden Bedrijven, Rijkswaterstaat en de projectpartners. Zij investeren sterk in een verbeterde kanalenstructuur die deels ongebruikt zal blijven als de havenfaciliteiten daar niet op aan zouden sluiten. Almelo heeft in het verleden ook sterk lobby gevoerd bij het Rijk om de verruiming op de agenda te plaatsen.

Overigens is het niet zo dat met het eventueel afvallen van de Almelose scope, de gehele projectsubsidie in gevaar komt. RWS, Hengelo en Roumaat Enschede kunnen dan waarschijnlijk wel verder, maar de economische positie van de Almelose Havens zal verzwakken en gedupeerde bedrijven zullen aan de bel trekken vanwege het niet nakomen van afspraken.

Kosten, opbrengsten, dekking en preventief toezicht

De kosten die aan de havenaanpassingen zijn verbonden, zijn berekend op basis van de bestekken die voor de werkzaamheden zijn gemaakt door een waterbouwkundig ingenieursbureau. Deze hebben in 2017 ten grondslag gelegen aan de Almelose aanvraag. Voor Almelo komen deze uit op 3,9 mln. euro. De totale investering in deze fase voor verruiming van de Twentekanalen (tussen Goor en Enschede/Almelo) bedraagt ca. 67 mln. Euro.

De dekking voor de Almelose kosten bestaat uit 1,2 mln EU subsidie en de door de raad beschikbaar gestelde 2,7 mln. Euro uit de algemene middelen. Dit laatste bedrag levert een maximale kapitaallast op van € 148.500,- uitgaande van de vigerende omslagrente en een afschrijving van 40 jaar. Omdat de vereiste projectfinanciering waarschijnlijk met een lagere rente gepaard zal gaan, zou de feitelijke kapitaallast lager uit kunnen vallen. Na afsluiten van de lening komt hierover meer duidelijkheid.

De provincie heeft de voorgenomen investering beoordeeld en heeft geen bezwaar tegen de lasten die hieruit voortvloeien. Hierbij dient in ogenschouw te worden genomen dat door de aanpassing van de haveninfra ook voordelen ten aanzien van het onderhoud ontstaan.

Uitvoering

Zoals aangegeven hebben de ontwerpactiviteiten voor de Almelose maatregelen de status van Voorlopig Ontwerp. Mede vanwege de gewenste spreiding van lasten is gekozen voor uitvoering in de laatste fase van de regeling. Dat betekent uitvoering in 2021. In het voortraject vinden al wel enkele kleine voorbereidingsactiviteiten plaats. In 2020 zal worden gewerkt aan het opstellen van het

Definitief Ontwerp alsmede de bestekstekeningen, waarna aan het eind van dat jaar zal worden aanbesteed. Uitvoering vindt dan plaats in 2021. Dit is direct aansluitend aan de werkzaamheden van Rijkswaterstaat aan de hoofdvaargeul.

Op basis van het Consortium agreement (bijlage 1) zal de verantwoordingsstructuur van het project met de daaraan verbonden administratieve processen worden ingericht. Namens de partners zal de gemeente Hengelo de coördinatie hiervan op zich nemen.

Bijlagen

- Grant Agreement INT 1863116
- Consortium Agreement (concept) INT 1863120
- Scope formulier TENT Almelo INT 1863119
- Intentieverklaring v Wijk INT-1863117
- B&W besluit maart 2018 1806347

Procesinformatie

Intern overleg

Dit voorstel is tot stand gekomen in overleg met het Ingenieursbureau, Team Beheer en het Team Financiën.

Afstemming met portefeuillehouder

Portefeuillehouders EZ en Havenbeleid zijn akkoord

Directie-advies

De directie is enthousiast

B&W voorstel standaard

Communicatie over het besluit

Communicatie via plaatsing van dit besluit in openbaar iBabs.

Publicatie met in achtneming van Europese publicatievoorschriften.